

REPUBLIKA SLOVENIJA

KABINET PREDSEDNIKA VLADE

Magnetogram ni lektoriran!

MAGNETOGRAM POGOVORA PREDSEDNIKA VLADE REPUBLIKE SLOVENIJE JANEZA JANŠE ZA ODDAJO ODMEVI NA TELEVIZIJI SLOVENIJA

28. september 2007

SLAVKO BOBOVNIK: Dober večer spoštovane gledalke in cenjeni gledalci. V palači Združenih narodov v New Yorku se nadaljuje splošna razprava na 62. zasedanju Generalne skupščine. V devetih dneh bo skoraj dvesto voditeljev držav predstavilo svoje poglede na največje probleme mednarodne skupnosti in predlagalo rešitve. Večina govornikov je poleg stalnih tem, kot so odpravljanje revščine, zagotavljanje miru na Bližnjem vzhodu in reševanje krize v Darfurju, del svojih nastopom posvetila podnebnim spremembam in vprašanju statusa Kosova. Tako tudi slovenski premier, ki je v sinočnjem prvem nastopu pred Generalno skupščino govoril še o glavnih poudarkih slovenskega predsedovanja Evropski uniji. S premierjem Janezom Janšo se je po nastopu pogovarjala naša ameriška dopisnica Vlasta Jeseničnik.

VLASTA JESENIČNIK: Gospod premier, to je vaš prvi nastop v Generalni skupščini Združenih narodov. Kakšni posebni občutki, glede na to, da je to prvi nastop?

PREDSEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Glede na celoten program je ta nastop sicer pomemben, vendar je pa vseeno obrobne pomena. Bistven del tega obiska so bilateralna srečanja - tudi nekatera povsem neformalna, izven programa - preko katerih smo v bistvu predvsem že izvajali priprave na slovensko predsedovanje Evropski uniji. Devetdeset odstotkov tem se je vrtelo v tem krogu in mislim, da je bila to dobro izkoriščena priložnost.

VLASTA JESENIČNIK: V ponedeljek ste se udeležili konference o podnebnih spremembah, ki je potekala na pobudo generalnega sekretarja Združenih narodov Ban Ki-moona. Na kakšen način lahko po vašem mnenju Slovenija pripomore k neki resni razpravi. Morda k sprejetju nekih res zavezujočih ukrepov, dokumentov o tem vprašanju, se pravi boja proti podnebnim spremembam?

PREDSEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Slovenija lahko še posebej v tem svojstvu, ki ga bo imela naslednje leto, prispeva veliko. Še posebej zaradi tega, ker je Evropski uniji zdaj splošno priznana vodilna vloga pri boju z negativnimi posledicami klimatskih sprememb. To se je slišalo tukaj v teh dneh na vsakem koraku in če bo potem to zasedanje Generalne skupščine ostalo zapisano v zgodovini, bo zagotovo po tem srečanju na vrhu, ki ga je o podnebnih spremembah sklical generalni sekretar Združenih narodov in po sporočilih, ki so s tega vrha prišla. To je bilo prvič, da je dejansko v nekem svetovno priznanem formalnem okviru ta problem bil neposredno nagovorjen.

VLASTA JESENIČNIK: Kosovo je ena od teh tem, o kateri se pogovarjajo v teh dneh v Združenih narodih zelo veliko. Vi ste pred dnevi poslali kolegom pismo o Evropski uniji, v katerem pojasnjujete nekatere prioritete, kako bi se morale zadeve na Zahodnem Balkanu reševati, sporna vprašanja. Bi lahko povedali, kakšne bi morale biti te prioritete po vašem mnenju?

PREDSEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Gre enostavno - če stvari precej poenostavim - za predlog, da se nekatere poteze, ki jih mora mednarodna skupnost, še posebej pa Evropska unija narediti v prihodnjih mesecih, ne pogojujejo med seboj. Še najbolj se to nanaša na pogojevanje določitve bodočega statusa Kosova z evropsko perspektivo Srbije. Srbija je nek centralni del Zahodnega Balkana, »Solunske agende« in evropska perspektiva Srbije je vsaj v dolgoročnem smislu dejstvo. Ne glede na to »kako«, »kdaj« in »koliko časa« se bo določal prihodnji status Kosova. To je ključna točka, na katero sem opozoril v tem pismu. Druga je opozorilo je to, da iz teh pogovorov o bodočem statusu Kosova ne bi smela biti neposredno izločena srbska skupnost na Kosovu. Včasih se zdi, da to zastopstvo preko Beograda ne vključuje dejansko vseh interesov, ki jih ta skupnost ima. Še posebej zadnji pozivi na bojkot volitev, ki prihaja iz Beograda, tej skupnosti ne koristijo. Neposredna vključitev Srbov na Kosovu v ta pogajanja bi po mojem mnenju dejansko prispevala k temu, da bi se bolj pogovarjali o dejanskih problemih ljudi in manj o nekih prestižnih zgodovinskih vprašanjih.

VLASTA JESENIČNIK: Kosovo je to vprašanje, glede katerega sta z generalnim sekretarjem Ban Ki-moonom dejala, da bo zelo trd oreh prihodnje leto - tako za Združene narode kot za Evropsko unijo?

PREDSEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: V kolikor bi do te rešitve prišli preko sprejete resolucije Varnostnega sveta Združenih narodov, bi bil to velik uspeh za svetovno skupnost. Bojim se, da je to preveč optimistična ambicija in da bo tukaj bistveno večjo težo pri reševanju morala prevzeti Evropska unija. Predvsem zato, ker zaenkrat kaže, da tega soglasja - zaradi grožnje veta nekaterih držav v Varnostnem svetu - ne bo. V tem primeru bo delež Slovenije bistveno večji. Tudi zaradi dobrega poznavanja razmer v regiji, zaradi pravočasnih priprav, ki smo jih začeli že pred meseci - takoj ko je postalo jasno, da bo to eden ključnih izzivov našega predsedovanja - upam, da bomo uspešni.

VLASTA JESENIČNIK: Državna sekretarka Riceova je dejala, da se bo Evropska unija morala slej ko prej odločiti, izrekati glede Kosova in Srbije. Nekako namignila je, da je pravzaprav vprašanje kosovske neodvisnosti že rešeno.

PREDSEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Tukaj je neka preprosta logika tista, ki pove, da je rešitev pač potrebno sprejeti po vseh teh odlašanjih. Kolikor se odlaša z rešitvijo, bodo tisti, ki so prizadeti, vlekli enostranske poteze, kar bo položaj samo poslabšalo in nihče ne bo na boljšem. V kolikor bi pristali na neko pozicijo, kjer lahko ena država proti vsemu svetu z vetom prepreči kakršno koli reševanje in s tem doseže, da se z istimi vatli merijo problemi kot je vprašanje Kosova ali pa Južne Osetije ali pa Abhazije ali drugih še odprtih vprašanj, ki so nastala v Evropi po padcu teh socialističnih imperijev, potem bi pristali na neko stanje, kjer nobene rešitve niso možne. Ne bi pa si smeli dovoliti niti za Evropsko unijo, niti za NATO, da postaneta talca interesov držav, ki niti niso člani teh združenj oziroma zavezništev. Na ta način se tudi izpostavimo nevarnosti realizacije teh zavezništev, ki so bile končno zgrajene zato, da se problemi hitreje rešujejo. Ne pa, da se ignorirajo.

VLASTA JESENIČNIK: Hvala lepa.